

Broj: 09-07-6-2112/05

Sarajevo, 28.12.2005. god.

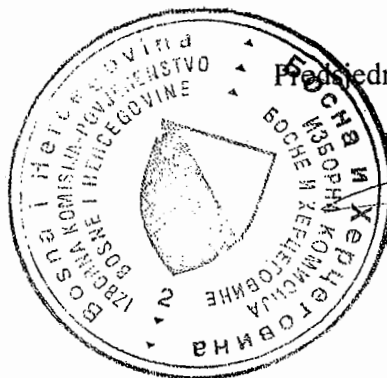
STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE
Ul. Mehmeda Spahe br. 14
71000 Sarajevo
n/r gospodin Sulejman Tihic, predsjednik

Predmet: Dostava izvještaja o obavljenoj reviziji

U prilogu dopisa dostavljamo Vam Izvještaj o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Vaše stranke za 2004. godinu.

Imajući u vidu novogodišnje i vjerske praznike, molimo Vas da primjedbe na izvještaj dostavite do 20.01.2006. godine. Ukoliko u ostavljenom roku ne dostavite primjedbe u pismenoj formi, smatrat ćemo da nemate primjedbi na sadržaj izvještaja.

S poštovanjem,

Predsjednik Izborne komisije BiH

Branko Petrić

**IZBORNA KOMISIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA
U IZBORNOJ KOMISIJI BIH**

Na osnovu člana 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka ("Službeni glasnik BiH", br. 22/00) i člana 24 Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (Službeni glasnik BiH, br. 10/04) izdajem

**PRELIMINARNI IZVJEŠTAJ
O REVIZIJI GODIŠNJEG I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA
STRANKE DEMOKRATSKE AKCIJE
ZA 2004. GODINU**

Broj:

Sarajevo, novembar 2005. godine

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	3
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE.....	3
3. OPIS REVIZIJE.....	4
4. PRETHODNE REVIZIJE.....	4
5. ZAKONSKE OBAVEZE.....	4
6. NALAZI.....	5

1. UVOD

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja STRANKE DEMOKRATSKE AKCIJE (u daljnjem tekstu: SDA) i to: 1. godišnjeg finansijskog izvještaja za 2004. godinu i 2. finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata opštinskih izbora 2004. godine.

Reviziju smo obavili na osnovu ovlaštenja u skladu sa članom 14. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka i članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka u periodu od 26.09.2005. godine do 24.10.2005. godine. Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

2. PREDSTAVLJANJE STRANKE

Stranka demokratske akcije (u daljem tekstu: SDA) je osnovana dana 13.06.1990. godine, kada je kod Višeg suda u Sarajevu upisana u registar udruženja i to pod brojem R-I-7/90. Na osnovu Rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj: R-I-7/01 od 16.01.2002. godine u sudski registar su upisane promjene statuta, programa i predsjednika SDA-osobe ovlaštene za zastupanje i predstavljanje stranke. Sjedište stranke je u Sarajevu, ulica Mehmeda Spahe br. 14. Skraćeni naziv stranke je SDA.

Predsjednik stranke-osoba ovlaštena za zastupanje i predstavljanje stranke je gospodin Sulejman Tihčić, a za podnošenje izvještaja i vođenje knjiga ovlaštena je Azemina Pirić.

U okviru stranke djeluju:

- Asocijacija mladih SDA, kao njena omladinska organizacija;
- Asocijacija žena, kao oblik aktivnosti žena članova i/ili simpatizera Stranke;
- Asocijacija „Fatma“ za brigu o odgoju i obrazovanju djece bez roditelja, posebno djece šehida i poginulih boraca i
- Fond za stipendiranje nadarenih učenika i studenata „FONUS“ (sa svojstvom pravnog lica).

Teritorijalnu organizaciju SDA čine:

- Centrala SDA;
- 6 regionalnih odbora SDA;
- 9 kantonalnih odbora SDA;
- Gradski odbor SDA Mostar;
- SDA Brčko Distrikt BiH i
- 122 opštinska odbora

U skladu sa podacima iz izjave o poslovnim bankama, SDA je u 2004. godini svoje poslovanje obavljala preko stotinu i šest (106) transakcijskih računa, otvorenih kod dvadeset i jedne (21) poslovne banke. U izvještajnom periodu su ugašena dva (2) transakcijska računa. Opštinski odbor SDA Livno je poslovne transakcije obavljao preko transakcijskog računa Kantonalnog odbora SDA Livanjskog kantona. Trideset i tri (33) organizacione jedinice stranke nemaju otvorene transakcijske račune.

U izjavi o sudskim sporovima navodi se da sudski spor sa povjericima vodi samo opštinski odbor SDA Olovo. U prilogu izjave je Uvjerenje izdato od " AFIP-a D.D. Sarajevo, poslovnica Zenica, ispostava Visoko, kojim se potvrđuje da je žiro-račun opštinskog odbora SDA Olovo blokiran po rješenju suda.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije su godišnji finansijski izvještaji SDA za 2004. godinu i finansijski izvještaji za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata lokalnih izbora 2004. godine i to sljedećih organizacionih dijelova:

- Centrala SDA;
- Kantonalni odbor SDA Sarajevo;
- Kantonalni odbor SDA Travnik;
- Gradski odbor SDA Mostar;
- SDA Brčko Distrikt BiH i
- OO SDA Bihać

Cilj revizije je da revizoru omogući da izrazi mišljenje o tome da li je SDA u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Obim revizije finansijskih izvještaja SDA obuhvata utvrđivanje usaglašenosti finansijskih transakcija političke stranke sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na priloge fizičkih i pravnih lica, prihode od imovine i troškove izborne kampanje.

4. PRETHODNE REVIZIJE

Revizija finansijskih izvještaja SDA se obavlja prvi put tako da nismo mogli koristiti prethodni izvještaj revizora kao jedan od izvora informacija o poslovanju ove političke stranke.

5. ZAKONSKE OBAVEZE

U skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka obaveze su SDA:

- a) da sredstva za svoj rad pribavi u skladu sa zakonom (član 3. stav 1);
- b) da može imati u svom vlasništvu samo preduzeće koje se bavi kulturom ili izdavačkom djelatnošću (član 3. stav 2);
- c) da godišnji prihod od imovine stranke i prihod od preduzeća u vlasništvu stranke ne smije premašiti 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke (član 3. stav 4.);
- d) da ukupan iznos jednokratnog priloga pravnih i fizičkih lica ne smije premašiti osam (8) prosječnih neto plaća prema službenim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine u jednoj kalendarskoj godini i da se ne smije dodjeljivati više od jednom godišnje (član 5. stav 1.);
- e) da prijavi pojedinačne priloge pravnih i fizičkih lica čiji ukupni iznos premašuje 100 KM (član 6.);
- f) da ne prima zabranjene priloge (član 8.);

- g) da Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine podnosi finansijske izvještaje (član 11. stav 1., stav 2., i stav 3.) na obrascima koje je odobrila IK BiH;
- h) da na vrijeme prijavi bilo kakvu promjenu statusa ovlaštene osobe koja je odgovorna za podnošenje izvještaja i vođenje knjiga (član 12. stav 2.);
- i) da, na zahtjev IK BiH, dostavi odgovore na pitanja u pisanom obliku (član 13. stav 1.);
- j) da, u slučaju potrebe za detaljnijim finansijskim pregledom, revizorima službe za reviziju omogućiti pristup prostorijama stranke (član 14. stav 7.);
- k) da dostavi podatke o svojoj imovini (član 20.).

6. NALAZI

Najznačajniji nalazi do koji smo došli tokom obavljanja revizije SDA su:

- a) **SDA je u izvještajnom periodu dio sredstava za svoj rad obezbijedila suprotno odredbama člana 3. stav 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka jer je na nedozvoljen način ostvarila prihode u ukupnom iznosu od 90.242,92 KM i to:**
 - 71.039,38 KM je ostvarila po osnovu bavljenja izdavačkom djelatnošću i
 - 19.731,17 KM po osnovu prodaje dionica Vakufske banke.

SDA u svom vlasništvu nema preduzeće koje se bavi djelatnošću vezanom za kulturu ili izdavačkom djelatnošću. U izvještajnom periodu stranka se ipak bavila izdavačkom djelatnošću. Po tom osnovu je ostvarila nedozvoljene prihode u iznosu od 71.039,38 KM. Prihode ostvarene po ovom osnovu SDA nije iskazala u finansijskom izvještaju koji je dostavljen Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

16.11.2003. godine SDA je donijela Odluku o štampanju knjige "Tajna zvana Bosna" autora gospodina Alije Izetbegovića. U odluci su navedene četiri (4) karakteristike knjige, od kojih je druga karakteristika da je izdavač knjige Stranka demokratske akcije a da će je štampati GIK "Oko" Sarajevo. SDA se kao izdavač knjige navodi i u zahtjevu za izdavanje CIP-a, koji je je upućen Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci BiH, kao i u zahtjevu upućenom Ministarstvu obrazovanja i nauke F BiH za oslobađanje od plaćanja poreza na promet knjige.

U novembru 2003. godine znalo se da će knjigu štampati GIK "Oko" (navedeno u odluci) a tek 09.01.2004. godine direktor Centrale SDA šalje štampariji pismo namjere sa molbom da štamparija dostavi ponudu za štampanje knjige. 23.01.2004. godine štamparija je putem faksa dostavila ponudu za štampanje knjige u tiražu od 1.000 i 2.000 primjeraka sa odgovarajućim tehničkim elementima.

Uvidom u glavnu knjigu utvrdili smo da je 12.01.2004. godine knjigovodstveno formirana obaveza prema štampariji GIK "Oko" u iznosu od 4.134,31 KM. Obzirom da je prvo stvorena obaveza a nakon toga štampariji upućen zahtjev za dostavljanje ponude, zaključili smo da obaveza knjižena bez ikakve vjerodostojne knjigovodstvene isprave. Na naš zahtjev da izvršimo uvid u fakturu dobavljača ista nam nije predočena, uz objašnjenje da štamparija nikada nije ni ispostavila fakturu već da je obaveza knjižena na osnovu ponude. Uvidom u konto karticu dobavljača-štamparija GIK "Oko" uočili smo da obaveza prema ovom dobavljaču nije izmirena ni do kraja 2004. godine.

Od decembra 1996. godine SDA je dioničar Vakufske banke dd Sarajevo. U skladu sa odredbama člana 17. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama (Sl. Novine F BiH, br. 41/02) političke stranke ne mogu biti dioničari banke. Zakon je stupio na snagu 24.08.2002. godine. U roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o bankama Vakufska banka je trebala uskladiti svoje poslovanje sa navedenim zakonom. Stoga je

21.10.2002. godine Stranci demokratske akcije uputila dopis u kojem je obavještava da do 24.02.2003. godine poduzme aktivnosti u vezi pravnog prometa 1.109 redovnih dionica nominalne vrijednosti 100,00 KM tj. da ih ili proda ili pokloni pravnom ili fizičkom licu.

Tokom obavljanja revizije smo izvršili uvid u glavnu knjigu za 2004. godinu i utvrdili da na kontu Dionice Vakufske banke početno stanje iznosi 74.711,16 KM. U toku 2004. godine početni saldo je smanjen za 28.200,00 KM tako da stanje ovog konta na dan 31.12.2004. godine iznosi 46.511,16 KM. Na kontu Troškovi prodaje dionica knjižen je iznos od 8.468,83 KM. Na osnovu toga smo zaključili da je u izvještajnom periodu SDA ostvarila prihode od prodaje dionica u iznosu od 19.731,17 KM.

Poređenjem podataka iz glavne knjige sa podacima iskazanim u finansijskim izvještajima utvrdili smo da prihode u iznosu od 19.731,17 KM SDA nije iskazala u finansijskom izvještaju za 2004. godinu.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da dionice Vakufske banke dd Sarajevo u što kraćem roku proda ili pokloni trećim fizičkim ili pravnim licima kako bi svoje finansiranje uskladila sa odredbama člana 3. stava 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- b) SDA u svom vlasništvu nema preduzeće koje se može baviti kulturnom ili izdavačkom djelatnošću ali se u 2004. godini ipak bavila izdavačkom djelatnošću i po tom osnovu ostvarila značajne prihode.**

Sugerišemo da SDA, u slučaju da se želi baviti izdavačkom djelatnošću, osnuje vlastito preduzeće koje će se baviti takvom djelatnošću.

- c) Godišnji prihod od imovine SDA i prihod od preduzeća u vlasništvu stranke nije premašio 20% iznosa ukupnog godišnjeg prihoda stranke.**

Prema podacima iz finansijskih izvještaja za 2004. godinu ukupan godišnji prihod SDA u izvještajnom periodu iznosi 3.898.215,72 KM. U istom periodu stranka je ostvarila prihode od imovine u ukupnom iznosu od 66.569,56 KM, a po osnovu bavljenja izdavačkom djelatnošću (nedozvoljena djelatnost) u iznosu od 71.039,38 KM. Zbir prihoda ostvarenih po navedena dva osnova je 137.608,94 KM ili 3,53% ukupnog godišnjeg prihoda na nivou stranke.

Kontrolom smo utvrdili da su prihodi ostvareni od imovine SDA na zbirnom obrascu (na nivou stranke) iskazani u iznosu manjem za 8.749,56 KM od zbira iznosa iskazanih na pojedinačnim obrascima (na nivou organizacionih dijelova).

Na zbirnom obrascu finansijskog izvještaja SDA je iskazala da je u 2004. godini ostvarila prihode od imovine u iznosu od 57.820,00 KM. Na pojedinačnim obrascima su iskazani prihodi od imovine političke stranke ostvareni u ukupnom iznosu od 66.569,56 KM.

- d) SDA je u izvještajnom periodu postupala suprotno odredbama člana 5. stava 1. jer je primila priloge tri pravna lica, od kojih je svaki premašio limit na visinu priloga, odnosno premašio osam (8) prosječnih neto plaća u Bosni i Hercegovini prema službenim podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine za 2004. godinu.**

Prema podacima Agencije za statistiku BiH prosječna neto plata za 2004. godinu u Bosni i Hercegovini je iznosila 505,00 KM. Shodno tome, u 2004. godini je limit na visinu priloga pravnih i fizičkih lica, koji se dodjeljuju političkim strankama, iznosio 4.040,00 KM.

Kontrolom smo utvrdili da je Centrala SDA primila priloge od tri pravna lica, od kojih svaki u iznosu od po 4.280,00 KM ili za 240,00 KM više od dozvoljenog limita. Gotovinska vrijednost učinjenog prekršaja iznosi 720,00 KM.

Također smo se uvjerali da se ne slažu podaci o primljenim priložima pravnih lica koji su iskazani na zbirnom obrascu i onih iskazanih na pojedinačnim obrascima. Na zbirnom obrascu finansijskog izvještaja SDA je iskazala da je u izvještajnom periodu ostvarila 192.953,48 KM prihoda od priloga pravnih lica, dok zbir priloga iskazanih na pojedinačnim obrascima iznosi 182.281,93 KM. Zaključili smo da je SDA u finansijskom izvještaju za 2004. godinu, koji je dostavila Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine, na zbirnom obrascu iskazala priloge pravnih lica u iznosu većem za 10.671,55 KM od zbira priloga pravnih lica iskazanih na pojedinačnim obrascima.

SDA je i prihode ostvarene po osnovu priloga fizičkih lica iskazala na zbirnom obrascu finansijskog izvještaja (na nivou stranke) u iznosu većem za 16.875,50 KM od zbira priloga iskazanih na pojedinačnim obrascima (na nivou organizacionih dijelova). U finansijskom izvještaju za 2004. godinu stranka je na zbirnom obrascu (na nivou stranke) iskazala prihode ostvarene po osnovu priloga fizičkih lica u ukupnom iznosu od 289.532,85 KM. U skladu sa podacima iz pojedinačnih obrazaca SDA je po ovom osnovu ostvarila prihode u iznosu od 272.657,35 KM.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da ubuduće ne prima priloge pravnih i fizičkih lica čiji iznos premašuje limit iz člana 5. stava 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka. .

- e) SDA nije prijavila sve pojedinačne priloge pravnih i fizičkih lica čiji ukupni iznos premašuje 100 KM, čime je prekršila član 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka;**

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju o načinu i uslovima korištenja poslovnih prostorija utvrdili smo da neki organizacioni dijelovi SDA besplatno koriste prostorije u privatnim kućama svojih članova i na taj način primaju besplatne usluge, odnosno priloge fizičkih lica. Obzirom da je gotovinska vrijednost besplatne usluge veća od 100,00 KM, ovakve priloge je trebalo evidentirati u poslovnim knjigama i prijaviti ih Izornoj komisiji BiH, odnosno iskazati u dostavljenom finansijskom izvještaju.

Sugerišemo da SDA, u slučajevima primanja besplatnih usluga, iste evidentira u poslovnim knjigama i obavezno ih iskaže u finansijskim izvještajima koji se dostavljaju Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

- f) U 2004. godini SDA je primila zabranjene priloge čime je prekršila odredbe člana 8. stava 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka jer je besplatno koristila poslovne prostorije u vlasništvu organa uprave, mjesnih zajednica i u privatnim kućama svojih članova.**

U toku kontrole smo izvršili uvid u dokumentaciju u vezi sa načinom i uslovima pod kojima organizacioni dijelovi SDA koriste poslovne prostorije. Također smo izvršili uvid u glavne knjige kontrolisanih organizacionih dijelova i utvrdili da je u izvještajnom periodu od šest (6) kontrolisanih organizacionih dijelova SDA zakupninu plaćao samo Kantonalni odbor SDA

Srednjobosanskog kantona Travnik i SDA Brčko Distrikt BiH. Ostali dijelovi stranke su besplatno koristili poslovne prostorije u vlasništvu opština, po osnovu Odluka o davanju poslovnih prostorija na korištenje bez naknade bilo ili na osnovu ulaganja u poslovne prostorije u vlasništvu opština. . Primjeri za to su:

Centrala SDA je duži niz godina smještena u poslovnim prostorijama velike površine za koje nismo mogli utvrditi u čijem su vlasništvu. Na naš zahtjev da se uvjerimo u pravni osnov besplatnog korištenja poslovnih prostorija, osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja nije nam mogla prezentirati bilo kakav dokument.

Kantonalni odbor SDA Sarajevo od 1997. godine koristi bez plaćanja naknade poslovne prostorije u vlasništvu opštine Sarajevo Stari Grad. 11.07.1997. godine Kantonalni odbor SDA Sarajevo je sa opštinom Sarajevo Stari Grad zaključio na pet (5) godina Ugovor o zakupu poslovnih prostorija uz plaćanje mjesečne zakupnine u iznosu od 4.046,00 KM.

1997. godine Kantonalni odbor SDA Sarajevo je u adaptaciju poslovnih prostorija investirao 426.593,25 KM iako za adaptaciju nije prethodno pribavio saglasnost nadležnog opštinskog organa (obaveza zakupoprimca iz člana 8. Ugovora o zakupu). Iznos sredstava uloženi u adaptaciju je kompenzirao sa zakupninom iako je Ugovorom je bila data mogućnost da se sredstva uložena u grube radove mogu prebiti sa ugovorenom zakupninom samo pod uslovom da je zakupodavac saglasan da zakupoprimac vrši investiciona ulaganja u poslovni prostor. Uvidom u glavnu knjigu utvrdili smo da zakupnina nikada nije plaćana već iznos troškova zakupnine kompenziran sa uloženi sredstvima iako nikada nije sa opštinom Sarajevo Stari Grad zaključen Ugovor o kompenzaciji.

Ugovor o zakupu poslovnog prostora je istekao u julu 2002. Od isteka ugovora do dana obavljanja revizije Kantonalni odbor SDA Sarajevo je koristio poslovne prostorije u vlasništvu opštine Sarajevo Stari Grad a da sa opštinom nije zaključio novi ugovor. Na taj način je u 2004. godini učinio prekršaj čija gotovinska vrijednost iznosi 48.552,00 KM.

Gradski odbor SDA Mostar-Uvidom u Odluku o davanju u zakup poslovnog prostora Gradskom odboru SDA Mostar i opštinskom odboru SDA Stari Grad Mostar, koju je 26.03.1999. godine donio načelnik opštine Stari Grad Mostar, smo se uvjerali da navedeni organizacioni dijelovi SDA koriste prostorije mjesne zajednice bez naknade. Zaposleni u ovom organizacionom dijelu stranke su nam rekli da je Odluka još na snazi.

Opštinski odbor SDA Bihać-Uvidom u glavnu knjigu opštinskog odbora SDA Bihać smo utvrdili da ovaj organizacioni dio SDA nije plaćao zakupninu za korištenje poslovnog prostora. Izvršili smo uvid u Rješenje o prenosu prava raspolaganja poslovnih prostorija bez naknade (površina korištenih prostorija je 123,9m²), koje je opštinsko vijeće Bihać donijelo dana 28.02.2000. godine u cilju obezbjeđivanja uslova za rad političkih stranaka. Na osnovu prezentiranog dokumenta nismo mogli sa sigurnošću zaključiti da li je korisnik poslovnih prostorija Kantonalni odbor SDA Unsko-sanskog kantona ili opštinski odbor SDA Bihać.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da u što kraćem roku poduzme odgovarajuće aktivnosti u cilju obezbjeđenja uslova za početak plaćanja zakupa poslovnih prostorija, da troškove koji nastanu po tom osnovu evidentira u poslovnim knjigama i da ih iskaže u finansijskom izvještaju koji dostavlja Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

- g) SDA je postupila u skladu sa odredbama člana 11. stava 1., stava 2., i stava 3.) jer je finansijske izvještaje za 2004. godinu dostavila Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine na propisanim obrascima.
- h) SDA je prekršila odredbe člana 12. stava 2. Zakona o finansiranju političkih stranaka jer nije, u roku od tri (3) dana od dana promjene statusa ovlaštene osobe koja je odgovorna za podnošenje izvještaja i vođenje knjiga, o promjeni obavijestio Izbornu komisiju Bosne i Hercegovine.

Tokom obavljanja revizije smo se uvjerali da je u većini kontrolisanih organizacionih dijelova SDA u 2004. godini došlo do promjena statusa osoba ovlaštenih za vođenje poslovnih knjiga i podnošenje finansijskih izvještaja, a da o tome nije obaviještena Izborna komisija Bosne i Hercegovine. Primjeri za to su: SDA Brčko Distrikt BiH, Kantonalni odbor SDA Sarajevo i Kantonalni odbor SDA Srednjobosanskog kantona Travnik

Stranci demokratske akcije preporučujemo da o svakoj promjeni statusa osobe ovlaštene za vođenje poslovnih knjiga i podnošenje finansijskih izvještaja obavijesti u pismenoj formi Izbornu komisiju Bosne i Hercegovine u roku od tri (3) dana od dana promjene.

- i) Na zahtjev Izborne komisije BiH, SDA je dostavila odgovore na pitanja u pisanom obliku i tako postupila u skladu sa odredbama člana 13. stava 1. Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Pored navedenih najznačajnijih nalaza revizije finansijskih izvještaja SDA za 2004. godinu, tokom obavljanja revizije smo utvrdili sljedeće:

- Centrala SDA, koja je odgovorna za konsolidaciju podataka iz finansijskih izvještaja nižih organizacionih dijelova stranke i za podnošenje izvještaja Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine, ne vrši kontrolu istih u smislu ostvarivanja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, vjerodostojnosti knjigovodstvenih isprava, ispravnosti načina knjigovodstvenog evidentiranja poslovnih transakcija, izrade računovodstvenih iskaza i finansijskih izvještaja koji se dostavljaju Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine. Šefica računovodstva u Centrali SDA nam je rekla da ona vjeruje u podatke iz završnih računa i finansijskih izvještaja nižih organizacionih dijelova stranke zato što su isti potpisani od strane samostalnih računovođa, koji su odgovorni za pravilno vođenje poslovnih knjiga.

Stranci demokratske akcije sugerišemo da uspostavi sistem internih kontrola i internu reviziju kao formu nadzora nad poslovanjem svih organizacionih dijelova stranke.

- Kontrolom smo utvrdili nije uspostavljen jedinstveni centralni Registar članova, koji bi se u skladu sa odredbama člana 18. stav 5. Statuta SDA trebao voditi u Stručnim službama stranke. Zbog toga nismo bili u mogućnosti potvrditi broj članova SDA i, shodno tome, iznos prihoda od članarina na nivou cijele stranke. Članarinu prikupljaju mjesni ogranci stranke (osnovni oblik organizovanja stranke) a knjigovodstveno se evidentira kao prihod opštinskog odbora kojeg čine mjesni ogranci. Članarina se prikuplja tako što članovi potpišu izjavu-administrativnu zabranu, kojom daju nalog svom poslodavcu da im se od ostvarenog ličnog primanja-paušala za svaki tekući

mjesec (kao trajna iadministrativna zabrana) izvrši obustava od npr. 1%. Prilikom kontrole smo izvršili uvid u uzorak izjave-administrativne zabrane.

U konsolidovanom bilansu uspjeha za 2004. godinu SDA je iskazala da je u izvještajnom periodu po osnovu članarina ostvarila prihode u iznosu 131.289,00 KM, dok su isti u finansijskom izvještaju koji je dostavljen Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine iskazani u iznosu od 125.601,70 KM. Na osnovu navedenog smo zaključili da SDA nije u finansijskom izvještaju za 2004. godinu iskazala prihode ostvarene od članarina u iznosu od 5.687,30 KM.

Preporučujemo da se na nivou SDA uspostavi centralni Registar članova, da se isti redovno ažurira i prati naplata članarine.

- SDA nije u 2004. godini uopšte knjigovodstveno evidentirala postojanje deviznog računa, otvorenog kod Privredne banke Sarajevo, filijale Sarajevo, niti je evidentirala promjene na deviznom računu. Devizni račun nije iskazala u finansijskom izvještaju koji je dostavljen Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine, odnosno nije ga prijavila Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

Uvidom u knjigovodstvenu dokumentaciju Centrale SDA utvrdili smo da je u toku 2004. godine izvršeno nekoliko plaćanja prema inostranstvu kao i da je iz devizne blagajne vršena isplata akontacija za službena putovanja u inostranstvo. U glavnoj knjizi su, između ostalih, otvorene konto kartice prelaznog deviznog računa i glavne devizne blagajne.

Tokom obavljanja revizije je šefica računovodstva negirala postojanje deviznog računa, uz objašnjenje da se stranka, u slučaju potrebe za devizama, obrati pismenim putem filijali Privredne banke u Sarajevu radi konverzije konvertibilnih maraka u devizna sredstva plaćanja.

Na naš zahtjev broj 09-16-631/05 od 16.12.2005. godine Privredna banka Sarajevo, filijala Sarajevo je za svog komitenta SDA dostavila izlistanu knjigovodstvenu karticu deviznog računa broj 50301-1274759 za 2004. godinu. Uvidom u knjigovodstvenu karticu deviznog računa utvrdili smo da nije bilo priliva na devizni račun osim kada je vršena konverzija konvertibilnih maraka u devize a radi plaćanja prema inostranstvu ili za potrebe službenih putovanja u inostranstvo.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da knjigovodstveno evidentira postojanje svih računa preko kojih obavljaju svoje poslovanje i da sve račune iskaže u finansijskom izvještaju, odnosno prijavi Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine.

- SDA je u izvještajnom periodu vršila isplatu pomoći (donacija) bez donošenja odluka o isplati donacija.

Tokom obavljanja revizije smo se uvjerali da postoje Zahtjevi za dodjelu pomoćij, koje je direktor Centrale SDA odobravao tako što je u dnu Molbe za pomoć rukom pisao ime osobe koja će isplatiti pomoć, iznos novčane pomoći, datum kada je odobrio isplatu i svoje ime i prezime. Čak smo se uvjerali da je u jednom slučaju, pored prethodno navedenog, rukom bilo napisano "Uplatiti preko KO SDA ZE-DO". Tokom obavljanja kontrole smo više puta pitali za Odluke o dodjeli pomoći ali nam one nisu predložene za vrijeme obavljanja terenske revizije. Dana 23.11.2005. godine osoba ovlaštena za podnošenje finansijskih izvještaja je u kancelarije Službe za reviziju finansijskog poslovanja u Izornoj komisiji Bosne i Hercegovine donijela Generalno ovlaštenje od 05.01.2004. godine, potpisano od strane direktora Centrale SDA. U

pomenutom aktu se navodi da se služba računovodstva ovlašćuje da može izvršavati pojedinačne donacije (socijalne pomoći) pravnim i fizičkim licima ali isključivo po pismenom odobrenju direktora i to na otvoreni tekući račun. Također se navodi da se u izuzetnim slučajevima može izvršiti gotovinska isplata ali da se na uvid dostavi LK ili neki drugi identifikacioni dokument. Sumnjamo u vjerodostojnost ovog dokumenta jer nam je isti dostavljen naknadno, a ne u periodu obavljanja terenske revizije kada smo i insistirali da izvršimo uvid u Odluke o dodjeli donacija.

U slučaju Kantonalnog odbora Srednjobosanskog kantona Travnik na uvid su nam date Odluke o dodjeli donacija ali je evidentno da niti jedna nije protokolirana pa stoga sumnjamo u ispravnost i transparentnost takvih odluka.

I u opštinskom odboru SDA Bihać procedura dodjele donacija je bila ista. Tako je npr. na jednom Zahtjevu za pomoć bilo rukom napisano "Odobravam pomoć za sponzorstvo u iznosu od: 200,00 KM".

Uvidom u analitičke konto kartice humanitarnih rashoda utvrdili smo da su 3 od ukupno 6 kontrolisanih organizacionih dijelova SDA ostvarili humanitarne rashode u ukupnom iznosu od 60.787,16 KM i to: Kantonalni odbor SDA Sarajevo 39.892,29 KM; Centrala SDA 11.419,87 KM i Opštinski odbor SDA Bihać 9.475,00 KM.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da prilikom odobravanja Zahtjeva za isplatu pomoći donosi Odluke o dodjeli pomoći i da ih protokoliše kako bi postupak odobravanja bio transparentan.

- Uvidom u glavnu knjigu i knjigovodstvene isprave Centrale SDA utvrdili smo da postoje potraživanja koja su knjigovodstveno evidentirana na kontu kratkoročnih potraživanja, mada se radi o potraživanjima koja, prema riječima šefice računovodstva u Centrali SDA, datiraju iz 1996. godine ili 1997. godine. Nismo mogli utvrditi tačan datum nastanka pomenutih potraživanja zato što nam nisu predočeni nikakvi dokumenti kao osnova za knjiženje potraživanja. Uvidom u poslovne knjige iz ranijih godina (od 2001. godine nadalje) uvjerali smo se da su potraživanja prenošena iz godine u godinu. Primjeri za to su: 1) Konto-Dionice "Bosnia produkcija", na kojem je evidentirano početno stanje u iznosu od 20.000,00 KM i 2) Konto-Depozit "Bosniafilm" Sarajevo, na kojem je početno stanje evidentirano u iznosu od 100.000,00 KM. Na pomenutim kontima nije godinama bilo promjena. Utvrdili smo da potraživanja nisu naplaćena ni u 2004. godini.

Tokom obavljanja revizije smo se uvjerali da SDA nije preduzela nikakve zakonske radnje kako bi svoja potraživanja naplatila. Nije ih nikada preknjižila na sumnjiva i sporna potraživanja, već ih je u avgustu 2005. godine otpisala (isknjižila iz poslovnih knjiga). Na naš zahtjev da izvršimo uvid u knjigovodstvene isprave na osnovu kojih su potraživanja evidentirana u poslovnim knjigama, iste nam nisu prezentirane. Nakon dužeg insistiranja nam je u ured dostavljena Odluka o otpisu potraživanja donijeta u avgustu 2005. godine.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da nastanak kratkoročnih potraživanja, kao i ostalih poslovnih promjena, evidentira na osnovu vjerodostojne dokumentacije i da, prije nastanka zastare potraživanja, preduzme sve zakonske radnje kako bi potraživanja naplatila.

- Razgraničeni prihodi Centrale SDA su u glavnoj knjizi evidentirani na četiri konta (zbir početnih stanja je 39.332,20 KM). Isti nisu pravilno rasknjiženi u 2004. godini tj. odgovarajući iznosi nisu u 2004. godini oprihodovani. Tako je npr. iznos od 4.000,00 KM, umjesto da se

evidentira kao prihod od lične aktivnosti, knjižen na potražnu stranu konta-kupci u zemlji te je na taj način zatvoreno potraživanje od kupaca. Evidentno je da je ovakvih transakcija i knjiženja bilo više. Iz razloga što u 2004. godini nisu oprihodovani iznosi koji su trebali biti oprihodovani prihodi Centrale SDA nisu realni niti su iskazani u finansijskom izvještaju.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da vrši pravilno rasknjižavanje razgraničenih prihoda kako bi iznos ostvarenih prihoda bio realan i istinit, a time i finansijski rezultat stranke.

- Kontrolom finansijskog izvještaja Gradskog odbora SDA Mostar smo utvrdili da je fizičko lice (kao prilog) platilo pet (5) računa na ime SDA u ukupnom iznosu od 2.748,30 KM. U finansijskom izvještaju su iznosi plaćenih računa iskazani kao nenovčane donacije. Uvidom u glavnu knjigu smo se uvjerali da ova poslovna promjena nije uopšte knjigovodstveno evidentirana. Niti je evidentiran primitak novčanih sredstava, niti je evidentirana obaveza prema dobavljačima a ni troškovi nastali po osnovu obaveza prema dobavljačima. Zaključili smo da iznos od 2.748,30 KM nije uključen u legalne monetarne tokove stranke.

Preporučujemo da SDA ubuduće pravilno evidentira priloge fizičkih lica, bilo da se radi o novčanim ili nenovčanim donacijama i da vodi računa o tome da prilozima budu uključeni u legalne novčane tokove stranke.

- Na naš zahtjev da izvršimo uvid u glavnu knjigu SDA Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine za 2004. godinu, nakon dužeg čekanja nam je dat pregled zaključnih knjiženja, na osnovu kojih se mogao samo konstatovati početni saldo određenog konta, zbir dugovne strane konta, zbir potražne strane konta i konačni saldo konta.

I pored upornog insistiranja, valjana glavna knjiga nam nije data na uvid. Izvršili smo uvid u kompletnu blagajnu i utvrdili da su sve transakcije kroz blagajnu dobro dokumentovane. Međutim, promet kroz blagajnu nije uopšte uključen u legalne novčane tokove. Na kontu Blagajna ulaz je nula KM (0,00 KM) i izlaz nula KM (0,00 KM), tako da izgleda da u toku 2004. godine nije uopšte bilo prometa kroz blagajnu.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da promet kroz blagajnu obavezno knjigovodstveno evidentira, odnosno uključi u regularne novčane tokove.

- U okviru Stranke demokratske akcije djeluje Fond za stipendiranje nadarenih učenika i studenata "FONUS", koji ima svojstvo pravnog lica.

„FONUS“ nema stabilne izvore finansiranja već se, u skladu sa odredbama Statuta, finansira od pomoći i donacija. Uvidom u glavnu knjigu Centrale SDA uočili smo niz transakcija stranke sa pomenutim pravnim licem. Uglavnom se radilo o pozajmicama stranke „FONUS-u“ i naplati dijela ili kompletnog iznosa pozajmice.

Ove pozajmice su evidentirane na kontu Ostala kratkoročna potraživanja u zemlji. Početno stanje na kontu je evidentirano u iznosu od 75.000,00 KM. U toku 2004. godine Centrala SDA je „FONUS-u“ dala još tri (3) pozajmice u ukupnom iznosu 39.090,00 KM, tako da je ukupno potraživanje od ovog pravnog lica iznosilo 114.090,00 KM. U izvještajnom periodu SDA je od „FONUS-a“ naplatila ukupno 20.000,00 KM.

01.07.2004. godine izvršen je otpis potraživanja od „FONUS-u“ u iznosu od 40.000,00 KM. Nismo se mogli uvjeriti da postoji bilo kakav dokument kao osnov za otpis potraživanja niti da je Centrala SDA poduzela bilo kakve zakonske mjere da pokuša naplatiti svoje potraživanje. Zbog toga nismo mogli utvrditi da li se radi zastari potraživanja ili ne.

I pored toga što je „FONUS“ vršio dodjelu stipendija učenicima i studentima, uočili smo da je i Kantonalni odbor SDA Sarajevo u toku 2004. godine isplaćivao par stipendija samo u malom iznosu.

Stranci demokratske akcije preporučujemo da, prije nego što izvrši otpis potraživanja, preduzme sve zakonske mjere u cilju naplate svojih potraživanja i da ne vrši otpis potraživanja koja nisu, u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima, zastarjela.

Naš je generalni zaključak da su finansijski izvještaji SDA za 2004. godinu nepotpuni jer u njima nisu iskazani svi prihodi stranke, da prihodi stranke nisu pravilno razvrstani niti su pravilno knjigovodstveno evidentirani, i da postoje znatna neslaganja između podataka iskazanih na zbirnom obrascu finansijskog izvještaja (podaci na nivou stranke) i podataka na pojedinačnim obrascima (na nivou svakog organizacionog dijela stranke) kao i neslaganja sa podacima iz konsolidovanog završnog računa SDA za 2004. godinu.

Nermana Maksumić, revizor

Nermana Maksumić

Anela Burdžović-Kapić, pomoćnik revizora

Anela Burdžović-Kapić